

Polismyndighetens behandling av känsliga personuppgifter i underrättelseverksamheten

1. Sammanfattning

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat Polismyndighetens behandling av känsliga personuppgifter om etniskt ursprung, politiska åsikter och hälsa i en gemensamt tillgänglig uppgiftssamling som rör terrorbrott, resandeproblematik och krigsbrott. Granskningen har omfattat ett urval av personuppgiftsregistreringar och har varit begränsad till frågan om det är absolut nödvändigt att behandla de känsliga personuppgifterna. Nämnden bedömer att behandlingen av de granskade känsliga personuppgifterna har varit laglig i det avseendet.

2. Bakgrund

2.1. Inledning

Den 17 juni 2024 beslutade nämnden att granska Polismyndighetens behandling av vissa typer av känsliga personuppgifter i underrättelseverksamheten. Granskningen har avsett känsliga personuppgifter om etniskt ursprung, politiska åsikter och hälsa i en gemensamt tillgänglig uppgiftssamling i it-systemet Surfa 2. Uppgiftssamlingen som rör terrorbrott, krigsbrott och resandeproblematik, används i Polismyndighetens arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet (underrättelseverksamhet).

Granskningen har avsett frågan om behandlingen av de känsliga personuppgifterna är absolut nödvändig för ändamålet med behandlingen.

2.2. Rättsliga utgångspunkter

Personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening eller som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas (2 kap. 11 § första stycket brottsdatalagen [2018:1177]). Om andra uppgifter om en person behandlas får de dock kompletteras med känsliga personuppgifter

när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen (2 kap. 11 § andra stycket brottsdatalogen). Med hänsyn till den restriktivitet som ligger i begreppet ”absolut nödvändigt” måste behovet av att göra sådana kompletteringar prövas noga i det enskilda fallet.¹

3. Utredningen

3.1. Genomförande

Den 30 augusti 2024 genomfördes en inspektion vid Polismyndigheten. Sökningar gjordes i den aktuella uppgiftssamlingen på sökbegrepp i form av ord som kan avslöja känsliga personuppgifter om etniskt ursprung, politiska åsikter och hälsa. Elva dokument där sökningarna gav träff valdes ut för närmare granskning.

Efter inspektionen har Polismyndigheten på nämndens begäran besvarat frågor rörande registreringar i fem av dokumenten. En sammanfattning av vissa av Polismyndighetens svar återges i avsnitt 3.3.

3.2. Nämndens iakttagelser

Vid granskningen noterades bl.a. följande exempel.

Exempel 1 avser en redogörelse från en fordonskontroll i vilken uppgift om att en av de kontrollerade personerna uppger sig ha varit väldigt sjuk på ett visst sätt förekommer.

Exempel 2 avser ett underrättelseuppslag i vilket det anges att en person utpekats som fundamental islamist i flera forum på internet. Dokumentets rubrik innehåller formuleringen ”Fundamental islamist?”.

3.3. Polismyndighetens svar

Vad gäller exemplen i avsnitt 3.2 har Polismyndigheten bl.a. uppgett följande.

Det första exemplet rör en person som förekommer i flera underrättelser avseende bl.a. våldsbejakande extremism och terrorbrottslighet. De aktuella uppgifterna anger inte på ett tillräckligt konkret sätt något sakförhållande som avslöjar eller på annat sätt rör känsliga personuppgifter, på det sätt som avses i 2 kap. 11 § BDL. Sammanhanget i vilka uppgifterna förekommer gör att det framstår som mer sannolikt att personen kastade ur sig ett yttrande för att få polisen ur balans än att personen i förtroende delade med sig av

¹ Prop. 2017/18:232 s. 447.

sanningsenliga uppgifter om sitt hälsotillstånd. För det fall nämnden anser att de aktuella uppgifterna utgör känsliga personuppgifter är Polismyndighetens bedömning att dessa är absolut nödvändiga för ändamålet med behandlingen. Personen har en historik av att försöka undanhålla sig myndigheternas uppmärksamhet. Det kan inte uteslutas att samma eller liknande metod används i framtiden för att försöka undvika myndigheters åtgärder.

Den känsliga personuppgiften i det andra exemplet (i både rubrik och i den löpande texten) bedöms absolut nödvändig för ändamålet med behandlingen i den aktuella uppgiftssamlingen. Hur personen omnämns av andra i aktuella kretsar är av stor vikt för att bygga kunskap om dennes roll i den brottsliga verksamheten.

4. Nämndens bedömning

Vad avser första exemplet godtar nämnden inte Polismyndighetens resonemang utan gör bedömningen att uppgifterna utgör känsliga personuppgifter på det sätt som avses i 2 kap. 11 § BDL. Efter erhållna svar och förtydliganden från Polismyndigheten finns det emellertid inte längre skäl att ifrågasätta att dessa är absolut nödvändiga för ändamålet med behandlingen.

Gällande de övriga granskade känsliga personuppgifterna bedömer nämnden, efter erhållna svar och förtydliganden från Polismyndigheten, att uppgifterna är absolut nödvändiga för ändamålet med behandlingen. Nämnden noterar även att granskningen resulterat i att Polismyndigheten har gjort en förnyad bedömning av vissa uppgifter och i två fall avslutat behandlingen.

5. Beslut

Med detta beslut avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Anna Ekström, Matheus Enholm, Jon Karlfeldt och Helene Odenjung (enhälligt).

Föredragande: Fanny Markusson

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, Enheten för rättslig styrning och stöd
(A423.467/2024)

Kopia för kännedom till:

Integritetsskyddsmyndigheten